

Q. D. B. V.
DISSERTATIO INAUGURALIS JURIDICA ²⁷⁴
DE ³⁹
DOCUMENTORUM ³⁸
RECOGNITIONE 1716, 25

QVAM
FAVENTE DIVINI NUMINIS GRATIA
RECTORE HUIUS UNIVERSITATIS
MAGNIFICENTISSIMO,
REVERENDISSIMO ET ILLUSTRISSIMO DOMINO,
DN. PHILIPPO WILHELMO,
S. R. I. COMITE DE BOINEBURG,

SACRÆ CÆSARÆ ATQUE REGIÆ CATHOLICÆ MAJESTATIS CON-
SILIARIO INTIMO, NEG NON METROPOLITANARUM ECCLESIA-
RUM MOGUNTINÆ ET TREVIRENSIS CANONICO CAPITULARI,
SENIORE, ET RESPECTIVE SUPREMO CHORI EPISCOPO: EMINEN-
TISSIMI PRINCIPIS, ELECTORIS MOGUNTINI CONSILIARIO
INTIMO, AC CIVITATIS TERRITORIÆ ERFFUR-
TENSIS PRO-PRINCIPE. &c. &c.

P R Æ S I D E
DN. ERNESTO TENZEL, J. U. D.

FACULTATIS JURIDICÆ p. r. DECANO, JUDICII PROVINÇ. ASSES-
SORE, AC CIVITATIS ERFFURT. CONSULE, ET SYNDICO
PRIMARIO, &c.

PATRONO ac PROMOTORE, OMNI PIETATIS CULTU DEVENERANDO
PRO LICENTIA,

SUMMOS IN UTROQUE JURE HONORES & PRIVILEGIA
DOCTORALIA CAPESSENDI,
IN AUDITORIO JCTORUM MAJORI

D 24. OCTOBR. MDCCXVI. HORIS CONSUVETIS
PUBLICO ERUDITORUM EXAMINI EXPONIT
JOANNES ANTONIUS ZAHN,
SAXO GOTHANUS.

ERFFURTI, Typis WERTHERI, Acad. Typog. Adj.

VIRIS
ILLUSTRISSIMIS, GENERO-
SIS, EXCELLENTISSIMIS,
CONSULTISSIMIS,
ILLUSTRIS REGIMINIS SAXO-
GOTHANI
DIRECTORI,
CONSILIARIIS,
&
ASSESSORIBUS
SPECTATISSIMIS
PATRONIS
SUBMISSE VENERANDIS
HOC INAUGURALE SPE-
CIMEN HUMILLIME
DICAT, DEDICAT

Autor

B. C. D.
DISPUTATIONIS
DE
RECOGNITIONE DO-
CUMENTORUM
PROOEMIUM.

In multumque, in universi Ju-
ris partes oculos obvertens,
paginasque huc illuc versans,
nouum argumentum, specio-
sumque disputationi titulum,
quæsiui. Cum uero omnes,
ac singulas materias satis pertractatas viderem, ab
aliisque, qui nouum hoc tempore promittunt, nil
præter titulum noui datum, sæpius reperirem. Pla-
cuit tandem, in materia Juris notissima, licet
omnibus obvia, vtili tamen, & scitu necessaria,
A 2 ope-

operam nauare, eandemque, vero & genuino sistere nomine. Idem autem, quod Vipianus in L. i. ff. de In Integr. restit. affirmo: Utilitatem Tituli, illius commendatione non egere: Documentorum quoque sibi vindicare posse videtur, & unusquisque, nisi ex ἀναλφαβήτων numero, qui modo Forum a limine salutauit, suffragium mihi feret. Nam in Processu, & cum primis Executiuo, documentum est truncus arboris Judiciariæ, & sicut stipes, vel truncus totam arborem, ita etiam documentum totum Processum, in quo adhibetur probationis gratia, regit, atque gubernat. Hinc non inutile me facturum existimo, si eandem materiam, ex variis Auctoribus collectam, speciminis publici vice, quantum in me est, disputationi subjecero. Ibit autem hoc specimen multorum in manus, & vix sine censura abibit: Qua propter B. L. omnia in optimam interpretaberis partem, & si non ex asse rem acu tactam videris, mihi, vt homini, si cubi hinc inde erratum fuerit, veniam faciliorem, si viam erroris esse lubricam, cogitaueris, largieris. Deus interim secundet conatus, & progressus, sat loco
 procemii!

CAP. I.

§. 1.

Sicuti in arte Medica, nunquam feliciter curatur morbus, nisi prius Medicus ex intimo illum perspectum, atque cognitum habeat. Ita in Juris disceptationibus, verborum prior, potior rerum, ac posterior quaestio esse debet. Principium enim eruditionis est verborum intelligentia. Arg: L. 1. ff. d. J. & J. L. 1. ff. de acquirend. possess. Ea propter non solum Grammaticorum & Philosophorum, sed etiam Jctorum proprium est, vocum notationem probe indagare, ut arguitur. tit. Inst. de test.

§. 2.

De derivatione autem nominis multa lexicographa evolueri in praesentiarum animus non est; attamen documentum a Docere, nomen suum trahere, quia docet, arg. C. si quis de clericis 12. qu. 2 German. Brieffl. Urfunden & recognitionem ex re & cognitio combinatam esse, suoque primitivo nosco, graece *γνωσκω* deduci, non est praeter eundem, id quod nemini ignotum esse puto.

§. 3.

Documentum alias etiam dicitur Instrumentum, ab instruendo dictum C. fin. X. de dolo & Contum. item munimentum, quia munit producentem, contra adversarium C. cordis. post hoc de Appell.

§. 4.

Sumitur autem interdum in latiori significato & comprehendit omnes res, quae de Judici facienda producuntur L. 1. ff. de fid. Inst. ut in actione venditi, si emptor mer-

cem viciosam esse excipiat, pars mercis producitur. Plerumque autem pro scriptura ad actum probandum confecta, siue sit publica siue priuata Hahn. ad Wesenbec. n. 1. verb. primo latior &c. Anton. Perez. in C. de fide Instrum. n. 1.

§. 5.

Hic quoque variæ recognitionis documentorum diuisiones occurrunt, dispenſatur in Veram, & fictam, hæc accidit, quando quis documenta, contra se producta, recognoscere, aut diffiteri detrectat, tunc Iudex malitiæ ejus occurrit, & documenta, pro recognitis habet, Carpz. P. 1. Const. 17. def. 13. Gail. lib. 1. obs. 8. n. 6. adde Ord. Jud. Saxo-Gothan. part. 1. c. 10. §. 27. Es sollen auch ic. sententiam tamen comminatoriam quæ hodie in Judiciis nostris Saxon. hisce formalibus concipi solet: daß N. N. das Document sub: zu recognosciren oder Eydl. zu diffirciren schuldig, wiedrigensfalls wird dasselbe pro recognito billig gehalten, præcedere debere necesse est, antequam pro recognitis documenta habeantur Berl. p. 4. concl. 44. n. 63. & Carpz. in process. art. 14. Tit. 8. art. 5. n. 35. & seqq. quod etiam praxis quotidiana satis firmat quo tamen casu & quando documenta pro recognitis habentur contumax in expensas simul non est condemnandus secundum Carpz. d. art. 3. n. 10. & seqq. ne propter unum delictum duabus affligatur pœnis Wesenbec. vol. 1. Confil. 22. n. 19. Illa dicitur quæ reuera fit, & subdividitur in simplicem & qualificatam, posterior est, quam præcedit documentorum editio, eaque fit vela parte aduersaria, vel a tertio, & illa vel immediate vel mediate, mediante nimirum Judicis injunctio, intercedentibus requisitorialibus & compulsorialibus, prior autem absque documentorum editione solenni fit, & in continenti perficitur, Schwendend. ad Fibig p. m. 683. tandem diuiditur in recognitionem Documenti proprii, & alieni, publici, & priuati. Ne autem præter opinionem præsens labor nimis excreſcat, omnibus his relictis, saltem de duobus posterioribus, nempe publicis & priuatis, in sequentibus capitibus principaliter sumus acturi.

CAP. II.

§ 7 §
CAP. II.

§. 1.

Documentum publicum potissimum est, quod auctoritate magistratus confectum, corroboratum, & approbatum est, L. fin. Cod. de re Judic. L. 30. & 31. C. de Donat. Meius part. 3. decis. 210. & illud est vel Judiciale, vel extrajudiciale Althus. in Dicoel. lib. 3. cap. 41. n. 11. Prius est, quod causæ cognitione præcedente conficitur. L. 19. C. de test. posterius Instrumentum publicum, seu extrajudiciale autem est, quod extra Judicii locum a personis publicis conficitur, suumque robur ita accipit, ut v. g. a Notario cum subscriptione testium dependeat Brunnem. ad ff. tit. de fid. Instrum. n. 2.

§. 2.

Datur etiam quasi publicum, quod est chirographum a privatis quidem conscriptum, sed trium ad minimum testium fide dignorum subscriptione confirmatum, adeoque quoad effectum vim publicorum habet, & plenam Judici fidem facit, l. 11. & Auth. si quis Cod. qui pot. in pign. L. 17. Cod. de fid. Instrum: testes vero in tali non femina sed masculi opinionis integri sint d. L. 11. in fin. & se subscribant propria manu, propriumque sigillum apponant, aut saltem in defectu proprii vel alieni sigilli quo usi sunt, mentionem faciant, Mascard de præsumpt. Concl. 285. de manu enim & signatione testium semper constare debet, alias, si ab adversa parte negetur, necesse est, ut testes manum, & sigillum recognoscant Mantica de tacit. convent. Lib. 11. C. 24. n. 9. & sqq. in foro tamen Sax. instrumentum trium testium subscriptione munitum, pro publico non habetur. per Const. El. 23. p. 2. §. 3. v. Struv. Exerc. 26. th. 26.

§. 3.

Quæritur autem an privata saltem instrumenta de Jure Civili L. 20. Cod. de fid. Instr. unice recognitionem exigant?

an etiam simul publica? Resp. publica per se plenissimam faciunt fidem Jure Communi L. 20. ff. de prob. L. 11. Cod. qui potior in pign. modo requisita omnia instrumenti publ. ad sint Carpz. Libr. 3. Resp. 82. n. 1. & seqq. Ast. Jure Saxon. quia haud raro producens falsa instrumenta, adulterina sigilla, fictitiasque subscriptiones producit, sicque contra Juris intentionem alicui Jus aufert, aut saltem minuit arg. L. 31 §. 1. ff. de pos. Carpz. p. 1. C. 17 d. 12. n. 2. L. 20. ff. de fid. Instr. ab hoc Jure communi recessum est, & ibi instrumentorum quoque publicorum recognitio requiritur Decif. Elect. nov. 74. Carpz. L. 3. Resp. 82. & d. Conft. 17. def. 20.

§. 4.

Nihil etiam interest, utrum sint propria an aliena, originaria, siue vidimata, Ord. Proc. tit. 25. in pr. Carpz. in process. tit. 14. n. 47. & 54. Ab hoc tamen excipiendae sententiae, Decreta, & Recessus judiciales, qui vires judicati jam jam obtinuerunt. Horum enim recognitione non est opus, sed exiis statim executivae potest procedi Resol. Graavam. Provinc. de Anno 1661. tit. von Justizien Sachen §. 2. verb. wenn nehml. v. Berger Elect. Proc. Exec. §. 24. Cautela ergo est Advocatorum, ne recognitionem postulent, si ejusmodi recessus, & decreta in manibus habeant, sed statim executionem fieri vigeant, aliter enim facientes, magnis sumptibus processui denovo inuoluuntur secundum Canonem:

Viam quam semel elegisti ambula L. si mulier §. fin. ff. quod metus causa

Similiter nec documentorum recognitio est petenda, quae tanquam pars Actorum per se probant, ut sunt litis contestatio, mandatum, concessiones dilationum &c. Rivin. Enunc. Jur. ad Tit. 25. §. 4 p. 97.

§. 5.

Alia est differentia inter Instrumenta publica, & privata, quod in illis jurata confessio locum non habeat Decif. Ele Et.

74. in fin. licet sit permiffa per fententiam, aut jam facta, quia documentum publicum non eft diffeffibile, & confequenter non objectum diffeffionis juratae, itaque pro actu nullo & fruftraneo habetur juxta d. Decif. 74.

§. 6.

Ceffat etiam jurata diffeffio interdum in priuatis, fi talia funt documenta, quae ad rem nil faciunt, nilque probant, quod in laceratis, cancellatis, & iis, ex quorum contentis Reus conuinci nequit obtinet, quae nemini praerudicium faciunt. Ord. Jud. Sax. Gothan. part. 1. Cap. 10. §. 27. Ehe es aber zur Eydesleistung kommt, foll daraus Achtung gegeben werden, ob es auch folche Urkunden feyn/welche wenn fie unrichtig wären, wieder den, der fie Eydtlich diffeffiren foll, etwas erweisen können. Denn wenn dieses nicht wäre, und fie ihm nicht praerudiciren foll er mit der Eydtlichen diffeffion, weil fie in diesem Fall ganz vergeblich wäre, verfchonet bleiben.

§. 7.

Haud inutilis quoque quaestio movetur si producens recognitionem non vrget, vtrum iudex aut Magistratus ex officio, parte non petente, recognitionem injungere possit? Sunt quidam, quibus negatiua & etiam quibus affirmatiua placet sententia, negantium tamen probabilior videtur cum dicant, quod iudex, nisi imploratus, officium suum impertire nequeat L. 4. §. 8. ff. de damn. infect. Ne vero cuidam vllus relinquatur serupulus, distinctionis foedere quaestionem ita decidimus; Recognitio aut est necessaria, ut sine illa sententia commode ferri nequeat, aut res per se est expedita, priori casu officium iudicis recognitionem suadere, secus quam posteriori casu putamus; Omne enim iudici videtur concessum sine quo lis omnino decidi non potest. arg. L. 2. ff. de iudic. Carpz. in proc. tit. 14 art. 2. n. 12. Quod denique in causa veluti Inquisitionis, vbi iudex ex officio procedit, nullum nobis dubium plane relinquit Carpz. in Process. inquis. tit. 1. Art. 5. n. 1. & in praxi Crim. q. 103. n. 54. & seqq.

B

§. 8.

Interdum autem contingit, vt quis expresse in Instru-
mento renunciet & pactum accedat, daß des debitoris Brieff
und Siegel auch ohne vorhergehende Recognition, geglaubet,
und darauff die Execution angestellet werden solle, tunc renun-
ciatio nullius est momenti & contra colerum statuit Carpz. p.
1. C. 17. d. 23. & ita iudicatum esse a Dn. Scabin. Lips. m. Jun.
1700. refert Rivin. En. ad T. 25. §. 7. p. 97. nisi (1) a testibus
ad minimum duobus subscriptum fuerit; quo casu etiam abs-
que recognitione Debitoris instrumentum probat, modo accedat
ipforum testium jurata recognitio L. Jurisjur. 9. C. de tes-
tibus Coler de process. Execut. p. 3. Cap. 1. n. 138. (2) Nisi
confessio aut alius actus adversarii veritatem documenti ap-
probauerit, illique adversarius fidem adhibuerit, vel expressis
verbis. vel etiam concessione scriptorum, & exceptione tali,
quæ fidem præsupponit, quo casu recognitionem documen-
torum literariorum, non necessariam, nec decernendam esse
stat. Mev. p. 4. decis. 64.

§. 9.

Relicto instrumento publico, nunc sequitur priuatum.
Est autem Instrumentum priuatum, quod hisce solennibus
destituitur, & a priuato conficitur, ejusque species sunt potissi-
ma (a) Chirographum, quo debitor debitum fatetur, (b) syn-
grapha quæ inter paciscentes & contrahentes in rei gestæ fi-
dem fit, & (c) Antopocha, qua ipsemet debitor se obligat, vel
qua debitor fatetur, se præstationes soluisse, & prædium præ-
stationi obnoxium esse, quod de Jure in annuis debitis neces-
sarium est, eg. in Emphyteuta quando canonem soluit tenetur
antapocham dare, vnde dominus probare possit, fundum huic
Juri obnoxium esse L. 2. C. de Jur. Emphyt. & hæc sunt obliga-
toria, dantur vero in Jure nostro etiam liberatorie, vt est Apo-
cha qua creditor fatetur se a debitore pecuniam debitam acce-
pisse, & sic non contractum, sed solutum probat debitum, L.

§ 11

19. C. h. t. L. 14. §. 2. C. de non numerata pecunia. Dicitur etiam Quitantia, vel Apodissa, vel Receptio, v. L. f. §. 2. ff. de C. ind. L. 27. §. 2. ff. de furt. Unde differt ab antapocha, quæ fit a debitore, hæc vero a creditore, contra quem plene probat L. 7. C. de prob. jung. Coler. de process. Exe cut. p. 4. C. r. n. 114.

§. 10.

Hæc igitur documenta an proprie instrumentorum nomine veniant, controvertunt vulgo? negant Mynsinger ad rubr. X. de fide instrum. n. 5. & 6. Wesenbec. in part. eod. tit. n. 1. in fine, & alii passim, sed affirmatiuæ sententiæ in praxi receptæ calculum adjicio, probaturque ex L. Contrahitur 4. ff. de pignor. postquam etiam priuata scriptura instruat causam L. 1. ff. de fide instrum. & stabilimentum suum habet in communi praxi vt docet textus in Constit. Elect. Sax. 17. part. 1.

§. 11

Hujus documenti requisita hic sigillatim demonstrare, temporis ratio dissuadet, remitto ergo lectorem B. ad Process. Martin. tit. de Instrum. seu documentis literariis.

§. 12.

Probat autem scriptura privata contra scribentem, modo habeat causam debendi Carpz. p. 1. C. 17. def. 34. & 39. & certo constat quod ipsius sit contra quem producit, quod fit per legitimam recognitionem Carpz. p. 1. Const. 28 def. 16. n. 2. vel per comparisonem literarum vel per testes qui scriptioni adfuerunt Carpz. p. 1. C. 17. def. 14. minime autem pro scribente L. 6. 7. C. de prob. Carpz. p. 1. C. 17. def. 34. quia nemo est idoneus testis in propria causa L. 10. ff. de testib. etiam si fiscus sit.

§. 13.

Limitatur hæc regula in rationibus mercatorum quæ tiam fidem faciunt pro scribente non vero plenam, sed in subsidium semi plene probare communis est DD. sententia. In causis enim mercatorum de apicibus Juris non est disputandum

dum sed saltem de æquitate & bona fide Gail. L. 2. Obser. 29.
n. 5.

§. 14.

Libri ergo mercatorum semper plenam receptis moribus faciunt fidem; si omnia requisita adsint a) Ut scribens homo sit legalis siue integræ famæ & probatæ fidei arg. L. 12. ff. de pign. act. quod tamen a Iudice in dubio præsumitur Meu. ad Jus Lubec. lib. 5. tit. 6. art. 4. n. 15. Ex quo hominis infamis & suspectæ vitæ, ut & decoctorum libri, nil probant, sed habent præsumtionem contra se Rivin. in specim. Except. for. Cap. 28. n. 18. & seqq. nisi jam ante decoctionem scripti fuerint Merckelb. h. r. n. 66. & seqq. b) Ut causam Obligationis in se contineat; Plus was Ursachen und woher die Schuld erwachsen Meu. ad Jus. Lubec. L. 5. t. 6. art. 4. n. 15. Eaque mercaturam seu artis suæ exercitium comprehendat Gail. l. 2. obs. 20. n. 8. Nam extra mercaturam scripturæ mercatoris nulla attribuitur fides Meu. p. 5. dec. : 8. & p. 2. dec. 92 e. g. si domum meam ad se pertinere in libris suis scripsisset Carpz. l. 3. resp. 58. n. 9. c) Ut propria manu contenta annotauerit, & subscripserit Gail l. 2. Obs. 20. n. 3. Id tamen de Jure non requiritur cum & institutoris liber prober. Struc. exerc. 28. th. 25. nec in praxi receptum est, Hahn. ad Wesenb. h. t. n. 6. d) Ut data, & accepta, cum designatione dierum in illis comprehendantur arg. L. 1. ff. §. de edend. L. 82. ff. de condict. & demonstr. Quibus e) tandem accedit, ut Jure jurando supplemento corroborentur Carpz. in process. tit. 14. art. 5. n. 65.

§. 15.

Longe autem aliter sese habet cum heredibus, ut pote qui post mortem ad Jura. credulitatis admittuntur, Carpz. resp. 129.

§. 16.

Hæc quæ dicta sunt, procedunt saltem quo ad negotiationes mercatorum, non vero in aliis privatis mercatorum negotiis,

gotiis, ad commerciorum materiam non spectantibus l. 3. § 2. ff. de Naut. Caup. & stab. Idem etiam extenditur ad opifices, quia eadem ratio locum habet, non vero ad aliorum priuatorum rationes; hæ enim non semiplene probant, quia cessat in his ratio, propter quam id mercatoribus est concessum Carpz. l. 6. Resp. 121. n. 1.

§. 17.

Porro limitatur hæc regula, quod priuata scriptura pro scribente nil probet, si ab aduersario in iudicio producta fuerit, quia producens scripturam omnia approbasse censetur, quæ dispositiue in illa continentur Crauett. p. 1. Conf. 134. n. 9. Item si super factio antiquo confecta Gail. 1. 2. obs. 17. in fin.

§. 18.

Ad hæc instrumenta etiam possunt referri Bacilli fissi Kerbydsker, literæ binæ ausgechnittene Zettel, sed breuitatis studio remittimus B. L. ad B. Stryk. Dissert. de bacillis fissis. c. 4. n. 35. & seqq.

§. 19.

Cæterum in scriptura priuata locum habet jurata diffessio Carpz. l. 3. Resp. 82. n. 11. & seqq. & declinari potest in instrumento, quæ recognitio, quod vel existimentur falsa, vel plane incognita sint per juratam diffessionem Carpz. part. 3. Decif. 233. n. 6.

§. 20.

Nil autem aliud est diffessio quam documentum productum, mediante iuramento, negatio, Schwendend. proc. Fib. g. h. t. diffiteri enim est negare instrumentum tale, pro quo venditatur. Vulgata quippe regula est, ut quilibet scripturam vel instrumentum contra se productum recognoscat, aut mediante iure jurando diffiteatur, Ord. Jud. Saxo-Goth. part. 1. Cap. 10. §. 27. vers. oder Eydl. diffitieren.

§. 21.

Admittitur etiam diffessio, licet in sententia solius recognitionis fuerit facta mentio Mev. p. 4. Dec. 147. & illa habet

bet locum, licet a tertio, vel in lingua peregrina documenta sint conscripta, vel recognoscens literarum plane sit ignarus Carpz. p. 3. Dec. 233. non quidem simpliciter, sed cum ea conditione, ut documentum in sermonem vernaculum per juratos interpretes vertatur Carpz. p. 3. decis. 234. n. 9. & seqq.

§. 22.

Hoc juramentum referri non potest, quia non a Parte sed a iudice defertur, eaque propter legali juramento, quod referri nequit, accensetur Carpz. in Proc. tit. 12. art. 5. n. 42. & seqq. unde pronunciat *daß Beklagter die sub lit A producirte documenta zu recognosciren, oder Eydlich zu difficiren schuldig, und hat die Eydes Relation dißfalls nicht statt.*

§. 23.

Obiter etiam notandum hoc loco venit, quod jurata diffessio pro praestita non habeatur, etiam si actor in termino, quo ea fieri debet, non compareat Schwendend. ad Fibig. p. m. 737. nisi hic eam remiserit item Schwendend. pag. m. 7. 38.

§. 24.

Non autem ut recognitio, ita etiam jurata documentorum diffessio in foro nostro Mandatorio, aut Procuratori committi potest, sed ipse met principalis juramento suo ea diffiteri est obstrictus, & quidem adeo, ut ne foeminae habeant privilegium Curatore ejus scripturam vel sigillum negante Berlich. part. 1. Concl. 44. n. 20. postquam in foro Saxonico quodvis juramentum in propria persona praestari oporteat, nec admittatur alius, alterius nomine jurare volens, etiam si speciali sit instructus mandato, Land-Recht libr. 1. art. 46. §. Wo es aber Schwendend. ad Fibig. p. m. 732.

§. 25.

Antequam hinc abeamus, non praeter rem erit, prius dispicere, an etiam interrogatoria a parte adversa intuitu articulorum admittantur? & eadem tam generalia quam specialia admittenda esse censemus, modo non admerita & conten-

ta

§. 15

ta instrumentorum, sed vti articuli probatoriales ad manum & sigillum tantum, & sic vnice ad formam externam exhibeantur Berlich. p. 2. C. 44. n. 52.

§. 26.

In hæcenus dictis obseruauimus, materiam documentorum publicorum, & priuatorum; non absolum puto, si leui ac breui penicillo etiam adumbrem, quæ sint obseruanda in quarentigiatis. Quia alias separanda sunt, quæ inter sedistant. Differentiam uero instrumenti publici & priuati a quarentigiatis haud difficile videre possumus. Jure enim civili non prius ad executionem deueniri potest, quam actio intentata, ac processus finitus fuerit: nequidem in publicis instrumentis, puta quæ judicialiter a Magistratu vel a Notario coram testibus confecta sunt. In foro autem Saxonico, in primis in Electoratu nostro ex ord. Process. tit. 14. imo in toto fere Imperio, ex consuetudine recepta obtinet, vt ex instrumentis indubitatis (inter quæ referri nequit documentum ad aliud se se referens, Auth. si quis C. de Edendo.) & liquidis. Quo etiam pertinent documenta a debitore subscripta, sigillata, in charta tamen blanca, ab alio confecta, perhibentur Carpz. in processu tit. 22. art. 10. n. 40. & seqq. nisi Reus tales probet præsumptiones, ob quas ad diffensionem juratam documentorum sit admittendus Carpz. d. l. n. 47. & executio citra alium Processum peragatur, & appellari solent instrumenta quarentigiata h. e. bewährte instrumenta plenam sc. securitatem continentia, ex quibus nimirum apparet, quid, quale, quantum, cui, a quo, & ex qua causa debetur, ita, vt facta recognitione nil super sit, quam vt reus condemnetur & ad solutionem adigatur Schwendend. ad. fibig p. m. 1123.

§. 27.

Longe autem aliter sese habet, si defectus causæ adest, tunc enim executiue agi nequit. Mev. p. 4. dec. 371. etiam si quis causam debendi aliunde probare possit Colerus de processu Execut. part. 3. C. 1. n. 7. Nam omnes exceptiones al-

toriiis

tioris indaginis præter solutionis & compensationis in processu executiuo remittuntur in reconuentionem Mev. p. 3. dec. 171. & Resol. graui de Anno 1661. tit. von Justitien Cachen n. 2. & 3.

§. 28.

Quoad ipsum processum bene est obseruandam, illum, qui ex tali instrumento executiue agere intendit, simpliciter petere debere ejus recognitionem, & hac secuta condemnationem; Nam si petat daß er sich auf die Klage einlasse, oder antworte, mox hoc iudicium est processus ordinarii vid. annotationes Stryck. h. t.

§. 29.

Coronidis loco controverti solet, an ex vidimatis, vel aliis copiis, possit executiue agi? & Rsp. quod non, quia processus executiuus instrumenti quarentigiatis nullo plane dubio, aut apparenti vitio laborantis recognitionem unice exigit argum. O. P. S. tit. 25. pr. & saltem consuetudine est introductum, ut copiarum vidimatarum in processu ordinario probent Carpz. I. 3. Resp. 81. n. 8.

CAP. III.

§. 1.

Quoniam in præcedentibus factis de documentis publicis, & priuatis, nec non quarentigiatis actum est, operæ pretium erit, ut de iis quæ recognosci possunt vel non, etiam aliquid subjiciamus.

§. 2.

Recognitionis autem materiam constituunt varii generis documenta, quæ melioris doctrinæ gratia diuidi solent in recognoscibilia, & irrecognoscibilia. Hæc necessitatem recognoscendi vel statim ab initio, & tempore confectiois, vel ex post facto deponunt, O. P. S. tit. 25. §. alle Brieffliche Uthenden.

§. 3.

§ 17

§. 3.

Priori casu recognitio nullo modo potest productio injungi, si documentum causam debendi non continet Carpz. part. 1. Const. 17. def. 39. Aliud autem est statuendum, si per conjecturas causa debendi potest colligi Carpz. d. decis. 39. n. 7. aut si nomen debitoris non est expressum Mascardus de prob. v. 2. concl. 626. n. 40. & agenti perpetuo obstat exceptio: Non sum nominatus in Instrumento. Carpz. in process. tit. 14. Art. 2. n. 41. Item si documenta parum aut nil contra reum probantia producuntur. Nam ut nemo supervacua probatione, ita nec inani recognitione gravari debet. Nicolai in process. part. 1. cap. 23. n. 3.

§. 4.

Posteriori casu autem irrecognoscibile est documentum, si est suspectum de falso, aut inductum, laceratum, cancellatum, & interlineatum, maxime in locis substantialibus; tamen hic multum arbitrio Judicis est relinquendum, aut ruptum animo sc. perimendi instrumentum, aliud est si ruptura casu fortuito, aut dolo adversarii facta, quominus ipse Producentis eo uti possit Ruland. de Commis. p. 2. l. 5. c. 29. n. 11.

§. 5.

Non sicco succo præter eunda est quaestio, an pars deleta sit essentialis, an accidentalis? dicitur autem essentialis pars instrumenti, omnis illa quæ continet talia quæ ad causæ decisionem spectare possunt, Priori casu si totaliter instrumenta rasa reperiuntur, cum nullam talia inducant probationem C. 7. X. de religiof. Dom. nec ullum habeant effectum Asinius de execut. §. 1. Cap. 33. n. 3. sic recognitionem in totum respiciunt Schwendend. d. loc. & hoc procedit si pars essentialis ipsa est cancellata, non autem, si quædam reperiuntur extincta, Stryck. de Ras. cap. 2. n. 14. in fin. Posteriori casu si pars saltem accidentalis, deleta, tunc scriptura redditur quidem dubia, non vero suspecta, l. 2. ff. de his quæ in test. delentur, vel

C

fi

si rasura sit modica, quia modicum & nullum æquiparatur, per
textum in C. licet causam x. de probat.

§. 6.

Uterius Instrumentorum copiz sunt irrecognoscibiles,
quia exempla regulariter sine originali nil probant. Coler. de
process. exec. p. 3. cap. 1 n. 44. & quidem adeo ut nec fiscus
per ea probare possit. Wammes Cent. 4. Conf. 1, n. 9.

§. 7.

Spektat etiam ad instrumenta irrecognoscibilia docu-
mentum referens absque relato, tale enim per se nil probat
Auth. si quis in aliquo C. de edendo itaque nemo cum ejus-
dem recognitione est grauandus. Brunnem. in P. C. cap. 19.
n. 41.

§. 8.

Inspectis nunc Instrumentis quæ non recognosci pos-
sunt, haud difficile erit, inquirere, quæ nam possunt, ne autem
simus prolixiores, his omisis, nos convertimus ad personas,
quæ possunt recognoscere.

CAP. IV.

§. 1.

Potissima utilitas consistit in causa efficiente, quis possit re-
cognoscere. Possunt autem omnes qui non pro hibentur
arg. L. 5. ff. §. 5. de test. prohibentur vero furiosi,
Phrenetici, Fatui, Ebrii, & vino sepulti, aliæque personæ, non
intelligentes, quod agunt Berlich. p. 1. concl. 44. n. 14.

§. 2.

Dantur insuper adhuc alii, qui nimirum liberrimam re-
rum suarum administrationem non habent, uti sunt pupilli &
Minores, l. 6. ff. de V. S. potest tamen fieri recognitio per tu-
torem, & curatorem, nomine pupilli, vel minoris, vi Curatorii,
vel tutorii, quo a Judice tutela & cura ipsis est commissa, Carpz.
in Iprud. for. p. 1. const. 17. def. 15, n. 5 & 6.

§. 3.

§ 3.

Jure Saxon. arcentur Mulieres nisi interveniente Curatore ad litem. Philipp. ad Decif. Elect. 22. obf. 2. 24. & 25. Exceptio tamen est in Mercatrice, quæ omnia ad Mercaturam spectantia, absque Curatore peragere potest Carpz. p. 2. C. 15. d. 16.

§ 4.

Hic non incommode quaeritur, an etiam per Actorem curatoris hic magni præjudicii recognitionis actus peragi possit? & reor, modo si a solo curatore ad litem dato, constituatur Actorium, simul a curanda subscriptum producat, secus quam si a curatore ordinetur; ratio differentiae consistit in eo, quod curator mulieris ad litem datus, nullam habeat rerum administrationem, adeoque nec ipse recognoscere queat, nisi vel in specie ad recognitionem fuerit constitutus, vel cum ipsa curanda faciat recognitionem Schwendend. ad Fib'g p. m. 720. Tutor autem, vel curator Minoris, vel pupilli, rerum administratores sint l. 1. ff. & t. C. de administrat. tutel. possuntque ea facere, quæ speciale requirunt mandatum, quia sunt domini loco l. 109. ff. de V. S. L. 157. ff. de R. J.

§ 5.

His autem perillustratis videre meretur, quænam personæ admittuntur, & parum refert, an quis per se, an per alium documenta ab adversa parte producta, recognoscere audeat. juxta illud *ἀδισπότης* quod quis per alium facit, id ipse fecisse putandus est, Berlich. p. 1. concl. 44. n. 17. quod etiam confirmat ordinatio Jud. Saxo-Goth. part. 1. Cap. 10. § 27. Entweder vor sich, oder durch einen genugsamen Bevollmächtigten.

§ 6.

Possunt autem procuratores, Syndici, & Mandatarii, recognoscere, modo habeant ex communi sententia mandatum speciale, Meuius part. 6. Decif. 20. Brunnem. ad L. 15. ff. de rebus auctor. Jud. possid. Nam recogniti, qui paulo ante dictum,

C 2

dictum, est magni præjudicii actus, vim confessionis habet, & per consequens paratam executionem Carpz. p. 3. dec. 206. n. 22

§ 7.

Sed quid, si mandatum non specialiter ad recognitionem, sed saltem ad Documentorum disputationem zum Rechtlichen Verfahren über die Documenta datum sit? tunc non sufficere faciendæ recognitioni responder curia suprema Lipsiensis anno 1639. & novissime adstruit Schwendend. ad Fibig p. m. 722. n. 353.

§ 8.

Ultimo haud raro contingere solet, ut procurator, vel alius speciali mandato instructus, manum non habeat cognitam, tunc certum a Judice possunt peterè tempus ad referendum suis principalibus, eosque, quid in re ista faciendum, consulendos, ne per hoc domino præjudicet arg. §. 2. Inst. de Offic. Jud.

CAP. V.

§ 1.

Tantum de personis, quæ possunt recognoscere, vel non; nunc pauca sunt dicenda de forma, ubi omnia ad amissim sint observanda: Qua propter ut terminus a Judice competente contra reum petatur, necesse est, ut simul cum libello exhibeantur copix.

§ 2.

Quo factò, officium judicis est, certum præfigere terminum, eo que niti, ut transmissis documentorum copiis, legitimeus citerur l. 18. C. de fid. Inst; In quo termino sequi debet realis documentorum productio, alias eo neglecto, pro deserta habetur probatio, quia terminus productionis tam respectu copiarum quam originalium est preemproius Ord. Jud. Sax. Goth. p. 1. cap. 10. §. 23, & 24, nisi justa sint producenti

§ 21

centi impedimenta, ubi etiam post effluxum terminum, & publicas attestationes productio admittitur. Ord. Jud. Sax. Goth. d. §.

§. 3.

Questionem hic movere, haud absolum videtur, vtrum recognitio ante, vel post litem contestationem fieri debeat, & responderetur distinguendo, inter processum ordinarium, & executivum, hoc casu statim ab initio libello annexi debent documenta, & illorum recognitio est petenda O. P. Sax. tit. 24. §. Wenn auch illo vero casu post litem demum contestatam, struv. exerc. 28. th. 22.

§. 4.

Quod si autem nihil omnino actor illa exhibet cum libello, tunc nil operantur, & probatio inde inanis, nihil efficit Ord. Jud. Sax. Goth. p. 1. §. 25. Cap. 10. Wenn gleich nec Reus ea recognoscere obligatur Carpz. p. 1. c. 17. def. 9. n. 21. nisi probaturus post litem contestatam eadem instrumenta in vim probationis ad recognoscendum reproducat, disponente ita ord. Proc. Sax. Goth. d. loco, & ratio evidens est, quia Actor invito Reo processum ordinarium non potest convertere in summarium & vice versa Mev. p. 5. Decif. 106 n. 4. & 5. nec sufficit verbalis reproductio, qua probaturus sese ad documenta ante litem contestatam vna cum libello exhibita, refert, sed reali cum articulorum oblatione opus est reproductioe, alias probatio, vt deferta, declaratur, arg. l. 1. §. 1. ff. quod quisque Jur. in alter. stat.

§ 5.

Hæc autem prædicta certis in casibus limitantur. (a) Quando instrumenta ad litem ingressum impediendum ejusque exceptionem stabiliendam producuntur, quo ipso recognitio ante lit. cont. Reo injungi potest Carpz. p. 1. C. 17. def. 10. (b) Quando executive auf die Hülffe exiisdem instrumentis quarentigatis paratam executionem habentibus, agitur Berlich. p. 1. C. 43, n. 33, & 34. vbi in vim litem contest. & Re-

C 3

spon-

Sponsionis statim ab initio recognitio exigitur. Ord. Proc. Sax.
tit. 24. §. wenn auch

§. 6.

Formalia deinde processus Executivi ut rite observentur, ante omnia incumbit Aetori, ut documenta quibus Reus ad certam quantitatem s. summam ipsi exsolvendam obligatus, in judicio producat, & copias una cum designatione, & literis quibus recognitionem ab adversa parte rogat, ad Acta offerat, simulque petat ut judex hæc omnia Reo transmittat, terminumque legalem ad recognoscendum, vel jurato diffidendum præfigat Philipp. ad Decis. Elect. 2. obseru. 10.

§. 7.

Intermino nunc prævia Producentis provocatione facta, pars adversa recognoscit, & quidem salvis exceptionibus, cujus clausulæ hic est effectus, ex communi Doctorum opinione, ut non statim præfigatur executio, sed super illis prius cognosci debeat, Berlich, part. 1. Concl. 84. n. 97. & seqq. quæ autem clausula licet expressis verbis non sit reservata, semper tamen reservata subintelligitur Carpz. in Proc. tit. 14. art. 3. n. 27.

§. 8.

Hæc sunt quæ in documentorum recognitione observata fuisse nobis obvenerunt, multa nunc possent de contrariis & eorum affinibus in medium proferri. Ob temporis vero angustiam hic sufficit, dixisse, de hac insignimateria. Tu vero L. B. si in quibusdam hallucinatus sim, defectus pro ea qua polles dexteritate, supple, & si quid minus accurate dictum, in exercitato meo in hoc scribendi genere studio condona, Interim Deo T. O. Maximo sit laus honor & gloria.

Ingenii

Ingenii specimen dum doctum prodis amice
 Quo tempus studiis omne dedisse probas;
 Et repetis patrios merita cum laude penates,
 Gratulor ex animo, prospera quaque precans

Hæc adjecit

H. F. Bruckner. C. H. H.

Jam verum monstras, eritum quod dicitur illud:
 Omnia conando docilis solertia vincit.
 Anxius hærebas a prima huc usque juvenas,
 Nec firmo talo stabat mens ardua volvens,
 Nescio queis verbis possim describere curam,
 Et quamam methodo studium pingatur & ardor
 Seria tractandi, volvebas nocte, dieque
 Auctores Græcos, latios celebresque Poetas;
 Non TE dejecit multum meminisse laborum,
 Tandem exoptatam licuit contingere metam,
 O! TE felicem, quis hæc TIBI gaudia fecit?
 Non somnus, nec longa quies, mala bestia campi
 In felix lolium segetes quod vastat opimas,
 Virtus TE duxit Minerva ad mollia prata,
 Sub cujus ductu quidvis intissimus ibis.
 Zelo tam magno nunc addet præmia Pallas,
 Ad cujus solium procedis genua flectens,
 Hæc merito charum natum mox cinget honore,
 Nectare persundet, quem semper amavit, amato.

Gloria

Gloria virtutem sequitur, quod comprobas ipse,
 Ornatum cerno, cultu splendente micantem,
 Thronum conscendis Themidis, Jurisque Cathedram,
 Hinc votum paucis verbis ex pectore fundo,
 Augeat egregias Princeps, ac patria laudes,
 Nestoreos annos attingas, optima fata
 Viventem mancant, hac Compatriota fidelis
 Scripsit Kumboldus digitis, calamoque volante.

ZAHNIVS cum summa conscendit laude Cathedram
 Ut det doctrina publica signa sua
 Ut profit patria quacunque in parte credenda,
 Afferat ut etiam gaudia multa patri.
 Sic studius dignum Themidis se reddit bonore
 Ut fortuna ferat praemia digna precor.

His congratulabatur Prænob.
 Dn. Doctorando

G. W. Herda. L. L. Stud.

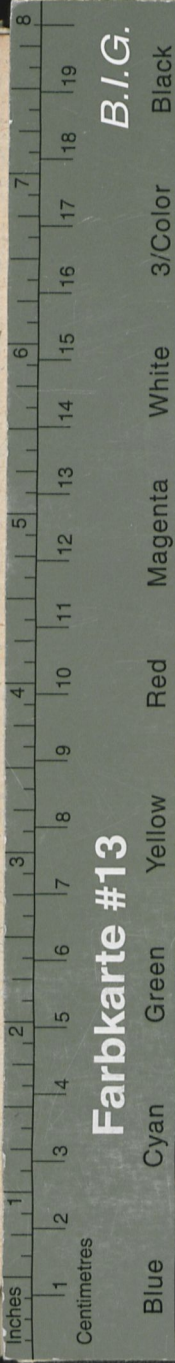
ULB Halle
001 972 26X 3

s. b.

Farbkarte #13

B.I.G.

D. B. V. ~~24~~
 AUGURALIS JURIDICA 39
 DE 38
 ENTORUM
 NITIONE 1716, 25
 QVAM
 NI NUMINIS GRATIA
 IS UNIVERSITATIS
 CENTISSIMO,
 ILLUSTRISSIMO DOMINO,
 O WILHELMO,
 DE BOINEBURG,
 E CATHOLICÆ MAJESTATIS CON-
 METROPOLITANARUM ECCLESIA-
 IRENSIS CANONICO CAPITULARI,
 REMO CHORI EPISCOPO: EMINEN-
 ORIS MOGUNTINI CONSILIARIO
 TERRITORIIQUE ERFFUR-
 PRINCIPE. &c. &c.
 E S I D E
 O TENZEL, J.U.D.
 DECANO, JUDICII PROVINC. ASSES-
 FURT. CONSULE, ET SYNDICO
 RIO, &c.
 PIETATIS CULTU DEVENERANDO
 CENTIA,
 RE HONORES & PRIVILEGIA
 A CAPESSENDI,
 CTORUM MAJORI
 CXVI. HORIS CONSVETIS
 UM EXAMINI EXPONIT
 TONIUS ZAHN,
 OTHANUS.
 ROTHERI, Acad. Typog. Adj.

